چرا آیت‌الله بهبهانی ترور شد؟

تاریخ سیاسی

آیت‌الله سیدعبدالله بهبهانی، یکی از علمای نامدار عصر مشروطه و از مدافعان مهم این جریان بود. او روز ۲۴ تیر ۱۲۸۹ در منزل شخصی‌اش ترور و کشته شد. احمد کسروی در کتاب «تاریخ هجده‌ساله آذربایجان» می‌نویسد: «هرچند نام تک‌تک قاتلان دانسته نشد ولی بی‌گمان از دسته حیدر عمواوغلی بودند و این خونریزی را با دستور تقی‌زاده کردند». ظاهر ماجرا این است که دلیل ترور، اقدام آیت‌الله بهبهانی برای گرفتن فتوای غیرشرعی بودن اقدامات مشروطه‌خواهان تندرو از علمای نجف بود؛ اما این دلیل، اصل قضیه را دربرنمی‌گیرد و ماجرا بسیار پیچیده‌تر از این حرف‌هاست. مشروطیت جز با حمایت علما و حضور مردم که پیرو دین مبین اسلام بودند، ممکن نبود. اما غرب‌گراها و به‌ویژه مشروطه‌خواهان تندرو پس از استقرار قطعی مشروطه، برنامه مصادره آن را در دستورکار قرار دادند؛ بی‌تردید حذف علما یکی از بخش‌های مهم این برنامه بود. ترور آیت‌الله بهبهانی و مدتی بعد، درگذشت مشکوک آخوند خراسانی هنگام عزیمت به ایران و برای دفاع از کیان اسلام در برابر زیاده‌خواهی‌های غرب‌گرایان، بی‌تردید با چنین رویکردی رقم خورد. کار به جایی رسید که حتی سرکردگان فرقه ضاله بهاییت هم به تهدید علمای اعلام پرداختند و این اتفاقات غم‌انگیز، مشروطیت را به بیراهه‌ای کشاند که خواست علما و مردم آگاه ایران نبود.

دانستنی های تاریخی

بدون پُلو؟ هرگز!

برنج یکی از غلات بسیار مهم و مورد علاقه ایرانی‌هاست. مشهور است که نخستین‌بار، برزویه طبیب در دوره ساسانی آن را به ایران آورد و از آن زمان به بعد، ایرانی‌ها به «پلوخوری» ورود پیدا کردند. ادوارد پولاک، طبیب اتریشی ناصرالدین‌شاه، در خاطراتش به این علاقه ایرانی‌ها اشاره می‌کند و می‌نویسد: «برنج، غلات، سبزیجات، میوه و لبنیات غذای اصلی ایرانیان را تشکیل می‌دهد. در شهرها و در میان مردم مرفه برنج مهم‌ترین جز ، غذا به حساب می‌آید. برنج در پخت سه غذای ایرانی، یعنی پلو، چلو و آش به کار می‌رود. این غذاها نقش بسیار مهمی در زندگی خانواده ایرانی دارند. ایرانی‌ها حتی نمی‌توانند بهشت را بدون برنج تصور کنند.»

چرا برخی مورخان از دلایل استعفای مصدق در ۲۵ تیر ۱۳۳۱ حرفی نمی‌زنند؟

معمای تاریخی استعفای دکتر مصدق

محمدحسین نیکبخت

تیرماه سال ۱۳۳۱ برای نهضت ملی شدن صنعت نفت، زمانی سرنوشت‌ساز بود. دکتر محمد مصدق روز دوم تیرماه، پس از پیروزی حقوقی در دیوان بین‌المللی لاهه به ایران بازگشت و مورد استقبال مردم قرار گرفت. موفقیت مصدق در لاهه، البته از نظر دیپلماتیک برای ایران بسیار مهم و مُهر تأییدی بر سال‌ها استعمار بریتانیا در کشور ما و حق مسلّم ملت ایران برای قطع ید غارتگران بود. اما این موفقیت ظاهراً برای دکتر مصدق نیز موجب بروز برخی تغییرات رفتاری شد؛ هرچند این تغییر رفتار، سابقه‌دار بود، اما تا آن زمان، بروز و ظهورش کمتر به چشم می‌آمد. مصدق پس از موفقیت در لاهه، خود را مسبب یک پیروزی بزرگ می‌دانست و نقش زیادی برای دوستانی که او را در مسیر پیروزی همراهی و هدایت کرده‌بودند قائل نمی‌شد.

■ **قهر، استعفا و باقی قضایا**

ظاهراً در همین ایام بود که دکتر مصدق به این نتیجه رسید که «مستظهر به پشتیبانی ملت ایران» است و می‌تواند با اتکا به همین موضوع، شخصاً راهبردهای جدید را طراحی و اجرا کند. از سوی دیگر، آیت‌الله کاشانی با وجود این تغییر رفتار و در راستای حمایت از خواست مردم و امید به تغییر سیاست‌های نخست‌وزیر، همچنان به حمایت از دولت ملی دکتر مصدق ادامه می‌داد و همین مسئله موجب ورود حداکثری مردم به میدان پشتیبانی از وی شد. اما مصدق این حمایت‌ها را قائم به شخصیت خودش فرض می‌کرد نه فرد یا افراد دیگر. به همین دلیل بود که در جلسه ۲۲ تیرماه ۱۳۳۱ مجلس شورای ملی، پس از دفاع گسترده آیت‌الله کاشانی و مردم از نخست‌وزیری دوباره او، از مجلس تقاضای اختیارات ۶ماهه کرد. بر اساس لایحه اختیارات ۶ماهه، مصدق، هر چند به صورت موقت و مدت‌دار، اجازه اصلاح و وضع قانون پیدا می‌کرد و این قوانین براساس قانون اختیارات ۶ماهه، لازم‌الاجرا بودند.

این تقاضا کاملاً برخلاف اصل تفکیک قوای مندرج در قانون اساسی مشروطیت بود؛ با این حال در هیاهوی تیرماه سال ۱۳۳۱ کمتر کسی به فکر افتاد که درباره چنین تقاضای غیرقانونی‌ای تأمل لازم را داشته‌باشد. در این گیرودار، دکتر مصدق ۲۵ تیرماه ۱۳۳۱ به دیدار شاه رفت و از او خواست اداره وزارت جنگ را که ظاهراً به طور سنتی و عرفی، وزیر آن از طرف دربار تعیین می‌شد، به وی بسپارد. شاه که به شدت دچار واهمه شده بود، این درخواست را نپذیرفت و مصدق ضمن قهر، نامه استعفایی به این شرح نوشت: «چون در نتیجه تجربیاتی که در دولت سابق بدست آمده، پیشرفت کار در این موقع حساس ایجاب می‌کند پُست وزارت جنگ را فدوی شخصاً عهده‌دار شوم و مورد تصویب شاهانه واقع نشده، البته بهتر آن است که دولت آینده را کسی تشکیل دهد که کاملاً مورداعتماد باشد و بتواند منویات شاهانه را اجرا کند و با وضع فعلی ممکن نیست مبارزاتی را که ملت ایران شروع کرده، پیروزمندانه خاتمه دهد». انتشار خبر استعفای مصدق در جامعه، همه را شوکه کرد چون هیچ کس نمی‌دانست او قرار است استعفا دهد! واقعیت آن است که نزدیک‌ترین دوستان دکتر مصدق و اعضای جبهه ملی نمی‌دانستند نخست‌وزیر پس از آن پیروزی نمایان در دیوان بین‌المللی لاهه می‌خواهد به بهانه عدم واگذاری پست وزارت جنگ، آن همه حمایت مردمی را نادیده بگیرد و عرصه را به دربار و دشمنان نهضت واگذار کند.

■ **واکنش مورخان به آن خبط تاریخی**

هرچند بسیاری از مورخان علاقه‌مند به جریان‌های سیاسی خاص، چندان مایل به وارد شدن در بحث استعفای دکتر مصدق نیستند و با توجه به نزدیکی این ماجرا به قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱ که از مهم‌ترین وقایع تاریخ معاصر ایران است، می‌کوشند از استعفای دکتر مصدق کمتر سخن به میان آورند، اما این واقعیت یکی از اتفاقات مهم تاریخی است که تأثیر مستقیمی در وقایع بعدی مانند قیام ۳۰ تیر که طی آن صدها نفر از مردم ایران به شهادت رسیدند، دارد. یرواند آبراهامیان در زمره مورخانی است که می‌کوشد در کتاب «ایران بین دو انقلاب»، ماجرای استعفای دکتر مصدق را در فضای پرالتهاب روزهای پس از آن و درنهایت قیام ۳۰ تیر محو کند؛ او می‌نویسد: «مصدق به ناگاه با استفاده از حق قانونی نخست‌وزیر در تعیین وزیر جنگ، کشمکش را به یک بحران مهم ملی تبدیل کرد... برای نخستین بار، یک نخست‌وزیر آشکارا از شاه به دلیل نقض قانون اساسی انتقاد می‌کرد، دربار را به دلیل مقاومت در برابر مبارزه ملی محکوم می‌نمود و جسارت می‌کرد مشکل قانون اساسی را مستقیماً برای ملت مطرح سازد». صرف‌نظر از اینکه در فحوای متن استعفای مصدق یا سخنرانی‌های وی چنین مقاومت غلیظی در برابر دربار به چشم نمی‌آید اینکه آبراهامیان مسئله اصل تفکیک قوا را به فراموشی می‌سپارد و با تکریم از طرح مصدق، از اقدام وی دفاع می‌کند موضوع جالب توجهی است.

با این حال، همه تاریخ‌پژوهان چنین برداشتی ندارند و برخی از آن‌ها از بیان سؤال اساسی درباره اقدام مصدق در ۲۵ تیرماه ۱۳۳۱ طفره نمی‌روند؛ مثلاً سیدجلال‌الدین مدنی در کتاب «تاریخ سیاسی معاصر ایران» می‌نویسد: «ملت ایران با مبارزات طولانی قدرت حاکمیت را بدست آورده و آن را با هدایت و رهبری مذهبی آیت‌الله کاشانی به دکتر مصدق سپرده بود. او نمی‌بایست به یک‌باره این قدرت مأخوذ از ملت را با استعفای خود، به سادگی در اختیار شاه می‌گذاشت. او حق نداشت قدرت عمومی را که به رسم امانت در اختیارش بود، با یک حق خصوصی یکسان می‌دید و بی‌اطلاع مردم قهر می‌کرد، استعفا می‌داد و به خانه‌اش بازمی‌گشت و با این عمل، نتیجه یک کودتای موفق را به دست قدرت‌های سلطه‌گر می‌داد». اگر حضور گسترده مردم و اقدام انقلابی آیت‌الله کاشانی در تهدید دربار و قیام علیه نخست‌وزیری قوام‌السلطنه نبود، با اقدام مصدق دیگر چیزی از دستاوردهای نهضت باقی نمی‌ماند. او بعدها، قیام ۳۰ تیر را به عنوان مظهر محبوبیت خود، به رخ همگان می‌کشید و حتی وصیت کرده‌بود که پس از مرگ، پیکرش در کنار شهدای آن واقعه دفن شود، اما نه او و نه دوستدارانش، هیچ‌گاه از افول محبوبیت مصدق بعد از آن ماجرا و سقوطش در حدود یک سال بعد و نزول محبوبیت ادعایی وی، حرفی نزدند.

نقبی به تاریخ

چرا شاه عباس تهران را دوست نداشت؟!

تهران، امروزه یکی از بزرگ‌ترین شهرهای دنیاست. ایرانی‌هایی که دوست دارند در پایتخت کشورشان ساکن شوند، کم نیستند؛ علتش هم البته، امکانات خوبی است که در این کلانشهر وجود دارد. اما راستش را بخواهید، تهران همیشه این‌قدر محبوب نبوده؛ دست‌کم تا پیش از آنکه آقامحمدخان قاجار در نوروز سال ۱۱۷۵ش، در تهران تاج‌گذاری کند، بودند فرمانروایان و حُکّامی که اصلاً خوششان نمی‌آمد وارد این شهر شوند. مستندات خوش نیامدن از تهران هم، در متن سفرنامه‌های جهانگردان اروپایی قابل دسترس است.

یکی از افرادی که اصولاً میانه خوبی با تهران نداشت، شاه عباس یکم، مشهورترین فرمانروای عصر صفوی بود که حتماً درباره اقداماتش در جاهای مختلف و به ویژه شهر مشهد و تأسیس خیابان در این شهر و توسعه حرم رضوی، حکایت‌های فراوانی شنیده‌اید. نقل است که او، هر وقت در مسیر سفرهای سیاحتی یا نظامی گذرش به تهران می‌افتاد، راه کج می‌کرد و از مسیر دیگری می‌رفت و اگر ناچار می‌شد در آن حوالی بماند، بیرون شهر اردو می‌زد و اصلاً پا به درون شهر تهران نمی‌گذاشت! دلیل این مسئله را «پیترو دلاواله»، جهانگرد ایتالیایی که در دوره شاه عباس یکم به ایران سفر کرده‌بود، در سفرنامه‌اش آورده‌است. او که در مسیر حرکت فرمانروای صفوی از مازندران به سمت اصفهان، کاروان وی را همراهی می‌کرد، در این‌باره می‌نویسد: «شاه عباس در حوالی [تهران] توقف کرده بود. او در تهران خانه‌ای ندارد و هرگز بدان‌جا پای نمی‌گذارد و حتی یک مرتبه به آن فحش داده است! به نظر می‌رسد وی موقعی در این شهر، به علت خوردن میوه زیاد مریض شده و دانه‌هایی از بدنش بیرون ریخته‌است. عده‌ای نیز می‌گویند که اهالی شهر تهران آن طوری که باید از او استقبال نکرده‌اند».

به نظر می‌رسد از میان این دو روایت، روایت اولی که حاکی از بیماری شاه‌عباس به دلیل خوردن میوه‌های شهر تهران است، درست‌تر باشد. نباید از یاد ببریم موضوع وهم و اعتقاد به خرافات، به ویژه در دربار صفوی، بازار داغی داشت و حتی در دوره‌های بعد، شاه سلطان‌حسین، آخرین فرمانروای صفوی، در قصر اصفهان، برای خودش اتاق جادوگری به راه انداخته بود و ابزارهای عجیبی را در آن نگهداری می‌کرد.

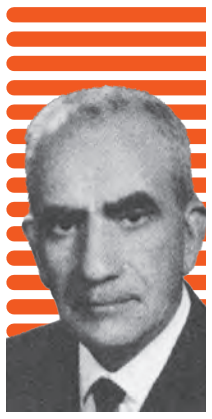

سیدمحمدتقی مدرس رضوی (۱۳۶۵-۱۲۷۴ش)

ادیب، مورخ و استاد دانشگاه بود که در شهر مشهد به دنیا آمد و ادبیات فارسی و عربی را در حوزه علمیه این شهر و در محضر علمایی مانند ادیب نیشابوری اول فرا گرفت. او بعدها در دانشگاه تهران به تدریس پرداخت. از مرحوم مدرس رضوی، آثار گران‌قدری در حوزه تصحیح و پژوهش در اختیار است که «مجمل التواریخ» و «تاریخ بخارا» در زمره آنهاست. وی در ۲۸ تیر ۱۳۶۵ دار فانی را وداع گفت.

سفارش آگهی خیلی آسان و راحت
۳۷۰۸۸
سازمان آگهی های روزنامه قدس

اصلاحیه آگهی دعوت مجمع عمومی عادی سالانه شرکت توسعه بین‌المللی صنعت گردشگری پدیده شاندیز (سهامی عام) به شماره ثبت ۲۲۸۲۹ و شناسه ملی ۱۰۳۸۰۳۸۲۹۹۰

پیرو آگهی منتشره مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۱ به استحضار سهامداران محترم می رساند عنوان مجمع از مجمع عمومی عادی سالانه به مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده و ساعت برگزاری از ساعت ۱۷:۰۰ به ساعت ۱۸:۰۰ اصلاح می گردد، سایر مفاد آگهی به قوت خود باقی است.

هیات مدیره شرکت توسعه بین‌المللی

صنعت گردشگری پدیده شاندیز (سهامی عام)

۴۰۱۰۵۰۴۸

آگهی مفقودی ۴۰۱۰۵۲۱۰ ج

برگ سبز و سندکمپانی سواری پراید تیپ دی . ام (هاچ بک) مدل۷۶ رنگ سفید - روغنی شماره موتور 28170* شماره شاسی S14422761323005 شماره پلاک انتظامی۸۷ ایران۵۹۵ س۲۱ بنام محمد تقی سلیمانی کد ملی۴۲۸۰۵۸۴۵۱۶ مفقود و از درجه اعتبارساقط می باشد.

آگهی مفقودی ۴۰۱۰۵۲۰۶ ج

اصل برگ سبز یک دستگاه خودروی سواری پژو پارس TU5 سفید مدل ۱۴۰۱ به شماره انتظامی ۷۹ ایران ۲۲۴ م ۴۲ به شماره موتور 139B0285281 و شماره شاسی NAAN11FE6NK192802 متعلق به خانم مژگان یاری مفقود گردیده است.

آگهی مفقودی ۴۰۱۰۵۲۱۱ ج

بدین وسیله به اطلاع همگان می رساند که برگ سبز خودرو اینجانب امین ابراهیم نژاد به شماره ملی 2991751207 مربوط به خودرو سواری پراید تیپ جی تی ایکس آی رنگ نوک مدادی - متالیک مدل سال ۱۳۸۶ به شماره پلاک ۴۵ ایران ۳۲۱ ج ۳۹ به شماره موتور ۱۸۹۶۷۸۰ و شماره شاسی S1412286311181 مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی سالیانه (نوبت دوم) شرکت تعاونی مصرف قرارگاه منطقه ای شمال شرق نزاجا

به اطلاع اعضاء محترم شرکت می رساند جلسه مجمع عمومی سالیانه نوبت دوم در روز دوشنبه مورخه ۱۴۰۱/۰۵/۱۰ ساعت ۹ صبح در محل مجتمع فرهنگی الغدیر واقع در انتهای بهشتی ۴ برگزار می گردد. از کلیه اعضاء محترم دعوت می گردد جهت اتخاذ تصمیم نسبت به دستور جلسه حضور بهم رسانند. در ضمن تعداد آراء وکالتی هر عضو حداکثر ۳ رأی و هر شخص غیر عضو تنها یک رأی خواهد داشت.

دستور جلسه:

۱- ارائه گزارش هیئت مدیره و بازرس

۲- تصویب صورتهای مالی سالهای ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

۳- طرح و تصویب بودجه پیشنهادی سال ۱۴۰۱

۴- انتخاب روزنامه رسمی

۵- انتخاب بازرس اصلی و علی البدل برای یک سال مالی

ضمناً داوطلبان عضویت در سمت بازرس جهت ثبت نام تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۸ به دفتر شرکت تعاونی مراجعه نمایند (از ساعت ۹ الی ۱۳).

هیئت مدیره

۴۰۱۰۵۱۶۷

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده شرکت سپهر فدک کوثر (سهامی خاص) به شماره ثبت ۴۰۸۲۶ و شناسه ملی ۱۰۳۸۰۵۶۶۷۳۵

بدین وسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت سپهرفدک کوثر(سهامی خاص) دعوت به عمل می آید تا در جلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده شرکت در ساعت ۸ روز پنجشنبه مورخ۱۴۰۱/۰۵/۰۶ درمحل مشهد، حدفاصل میدان جمهوری اسلامی و جهاد، مجتمع آبادگران، برج اداری آفتاب، طبقه نهم حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:

۱-انتخاب حسابرس و بازرس قانونی برای سال مالی منتهی به۱۴۰۱/۱۲/۲۹

۲-تصویب صورتهای مالی از جمله ترازنامه، عملکرد سود و زیان و جریان وجوه نقد منتهی به ۱۳۹۹/۱۲/۳۰

رئیس هیئت مدیره شرکت سپهرفدک کوثر(سهامی‌خاص)

۴۰۱۰۵۱۵۰/ف

مناقصه عمومی یک مرحله‌ای - نوبت اول دهیاری روستای کشف از توابع بخش مرکزی شهرستان مشهد

بر اساس مصوبه شورای اسلامی روستا در نظر دارد اجرای عملیات آسفالت تعدادی از معابر روستا را از طریق مناقصه عمومی به شرکتهای واجد شرایط دارای حداقل پایه ۵ صلاحیت پیمانکاری در رشته راه و ترابری و با رعایت ظرفیت کاری واگذار نماید.

کلیه مراحل برگزاری مناقصه (خرید و دریافت اسناد و ارائه پیشنهادات) در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.Setadiran.ir صورت می گیرد و شرکت های متقاضی می بایست نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی در این سامانه اقدام نمایند .

مبلغ برآورد اولیه بر اساس فهرست بهای راه و باند ۱۴۰۱ : ۱۵,۲۰۸,۴۸۲,۵۱۶ ریال

مدت زمان اجرای کار : ۲ ماه

شماره فراخوان در سامانه ستاد : ۲۰۰۱۰۹۵۳۸۱۰۰۰۰۰۳

مهلت خرید و دریافت اسناد از سامانه: از زمان چاپ آگهی تا ساعت ۱۰ صبح روز چهارشنبه ۱۴۰۱/۰۵/۰۵

مهلت ارائه پیشنهاد قیمت در سامانه: ساعت ۱۰ روز شنبه ۱۴۰۱/۰۵/۱۵

مبلغ سپرده شرکت درمناقصه: ۷۶۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال (هفتصد و شصت و یک میلیون ریال)

دارا بودن گواهینامه تأیید صلاحیت ایمنی پیمانکاران الزامیست . متقاضیان جهت کسب اطلاعات بیشتر می توانند به آدرس مشهد ، بلوار توس ، توس ۳۳، روستای کشف ، خیابان شقایق ، بین شقایق ۲و۴ ، دفتر دهیاری روستای کشف مراجعه نمایند.

هزینه انتشار آگهی به عهده برنده مناقصه می‌باشد .

دهیاری کشف

۴۰۱۰۵۲۰۸

آگهی مزایده عمومی شماره ۵۰۰۱۰۵۰۳۵۲۰۰۰۰۰۶

شهرداری طرقبه در نظر دارد نسبت به واگذاری منافع دو ساله (اجاره) تعداد چهار باب غرفه تجاری (دکه با سازه چوبی) خود را با جزئیات مندرج در اسناد مزایده با بهره گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت www.setadiran.ir با شماره ۵۰۰۱۰۵۰۳۵۲۰۰۰۰۰۶ به صورت الکترونیکی به فروش برساند.

-تاریخ انتشار اسناد در سایت از ساعت ۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۶ می باشد.

-مهلت دریافت اسناد مزایده از سایت تا ساعت ۱۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۶

-تاریخ بازدید از ۱۴۰۱/۰۴/۲۶ تا ۱۴۰۱/۰۵/۰۶ از ساعت ۸ صبح تا ۱۲

-مهلت ارائه پیشنهاد تا ساعت ۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۰

-زمان بازگشایی پاکت ها ساعت ۸ صبح مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۲

ضمناً رعایت موارد ذیل الزامی می باشد:

۱.برگزاری مزایده صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می باشد و کلیه مراحل فرآیند مزایده شامل دریافت اسناد مزایده، پرداخت تضمین شرکت در مزایده (ودیعه)، ارسال پیشنهاد قیمت، بازگشایی پاکات، اعلام به برنده، واریز وجه مزایده و تحویل غرفه ها در بستر سامانه از این طریق امکان پذیر می باشد.

۲.علاقه مندان به شرکت در مزایده می بایست جهت ثبت نام و دریافت گواهی الکترونیکی (توکن) با شماره های ذیل تماس حاصل نمایند:

مرکز پشتیبانی و راهبری سامانه: ۴۱۹۳۴-۰۲۱

اطلاعات تماس دفاتر ثبت نام سایر استان ها، در سایت سامانه (www.setadiran.ir) بخش «ثبت نام/ پروفایل مزایده گر» موجود است.

روابط عمومی شهرداری طرقبه

۴۰۱۰۵۱۷۳/ح